

Beste Dop, Johan,

Jullie hebben van mij nog een technische beantwoording van de door Dop gestelde vragen nav de informatiesessie over doelen en monitoring van het energieprogramma tegoed. daarom stuur je jullie hierbij het door Roelof Mulder opgestelde antwoord door. (zie voor mail van Dop de bijlage)

Vriendelijke groet,

Stefan Bekedam

Geachte mevrouw van Ulzen,

Dank voor uw vragen over de monitoring van het programma Energietransitie. Hieronder treft u schuingedrukt onze reactie aan. In de verstuurde statenbrief en bijgevoegd rapport wordt ook dieper in op dit onderwerp ingegaan.

Algemeen:

Als provincie hebben wij de wens de monitoring in te richten op drie niveaus, te weten:

- 1. **Effectmonitor** energietransitie provincie Utrecht. Dit deel van de monitor volgt de ontwikkeling van CO₂ reductie, opwek en besparen en betaalbaarheid op basis van gemeten waarden.*
- 2. **Projectmonitor** energietransitie provincie Utrecht. Dit deel van de monitor geeft een prognose van de verwachte ontwikkeling op basis van bekende projecten op het gebied van duurzame elektriciteit en warmte en de inpasbaarheid in het netwerk.*
- 3. **Programmamonitor** energietransitie provincie Utrecht. Dit deel van de monitor brengt de voortgang in beeld van de realisatie van de meerjarendoelen en jaardoelen zoals deze zijn opgenomen in de doelenboom en de begroting. (daarnaast zijn ook voor dit programma n.a.v. de bespreking van de indicatoren in de cie. een aantal effectindicatoren opgenomen)*

Voor de effectmonitor gebruiken we publiek beschikbare bronnen voor meetbare indicatoren. Ecorys heeft onderzoek gedaan naar de indicatoren die bruikbaar en meetbaar zijn voor de provincie. Deze indicatoren willen wij gaan hanteren en zodoende is het een mix geworden van zowel resultaat- als inspanningsindicatoren. Wij zullen hieronder een reactie geven op de voorstellen vanuit de email: De effectenmonitor bestaat vooral veel uit 'inspanningsindicatoren' en we zoeken 'resultaatindicatoren', bijvoorbeeld:

- % energieneutraliteit in de provincie

Antwoord: In de effectmonitor streven we inderdaad naar het gebruik van resultaat of outputindicatoren. Omdat energieneutraliteit zich moeilijk laat definiëren en meten stelt het onderzoeksbureau voor om deze indicator niet op te nemen. In de statenbrief doet het college een voorstel voor een beter passende doel: het streven naar een CO₂ neutrale energievoorziening (uiterlijk in 2050). De voortgang van CO₂ neutrale energieopwekking binnen de provincie Utrecht kunnen we goed volgen, indicator is die dit goed kan monitoren is het percentage duurzame opwek afgezet tegen het gebruik in de provincie.

- % opgewekte duurzame energie van de in totaal opgewekte energie in Utrecht provincie

Antwoord: Dit is nu niet bekend omdat publiekelijk niet bekend is wat de private sector produceert aan energie. We kunnen deze indicator wel op de planning zetten om uit te zoeken en indien mogelijk opnemen in de monitor, maar deze is naar verwachting moeilijk te meten. De gekozen indicator, om de duurzaam lokaal opgewekte energie af te zetten tegen het verbruik in Utrecht, is wel goed meetbaar en sluit ook aan bij de manier waarop landelijk en in andere provincies wordt gemeten.

- % in Utrecht afgenomen energie (of hoeveelheid) van duurzame bronnen (atoomstroom, groene stroom, aardwarmte, groen biogas). Dit is belangrijk omdat er nu staat aantal installaties, maar dat is niet zo relevant, het gaat of de hoeveelheid geproduceerde/afgenomen energie immers.

Antwoord: Het is met name bij elektriciteit niet mogelijk om de werkelijk in Utrecht gebruikte energie technisch toe te schrijven aan een bron. De hoeveelheid geproduceerde energie in Utrecht wordt wel gemeten en afgezet tegen het gebruik in Utrecht. Daarmee ontstaat wel een variant die ons inziens dicht aan ligt tegen uw suggestie.

- % opgewekte duurzame energie per RES t.o.v. de RES boden

Antwoord: De RES-regio's zullen dit zelf monitoren. We kunnen deze informatie dan ook opnemen in de monitor van de provincie.

Betaalbaarheid

Met betrekking tot betaalbaarheid is het belangrijk dat een éénduidige definitie wordt gehanteerd. We definiëren het begrip op de volgende manier:

Huishoudens, woningeigenaren én huurders, die na aftrek van woonlasten:

- relatief: meer dan 10% van het besteedbaar huishoudinkomen kwijt zijn aan energiekosten, en/of;*
- absoluut: na het betalen van de energierekening onvoldoende besteedbaar inkomen overhouden voor overige noodzakelijke bestedingen. Zij hebben te maken met, of lopen risico op, problemen bij het voldoen van noodzakelijke bestedingen. Helemaal bij stijgende energie gerelateerde woonlasten.*

- Gemiddelde energiekosten per huishouden

Antwoord: Deze indicator hoeft niet perse iets te zeggen over de betaalbaarheid, dat is immers afhankelijk van inkomen en andere kosten. Uw volgende suggestie sluit wat ons betreft beter aan op betaalbaarheid, deze nemen we graag op.

- Gemiddelde energiekosten als % van netto inkomen per huishouden

Antwoord: De provincie heeft daarvoor een onderzoek laten uitvoeren, waardoor nu een 0-meting beschikbaar is. Dit onderzoek is in de stateninformatiesessie van 7 oktober toegelicht. Uw voorgestelde indicator wordt daarmee dus onderdeel van de effectmonitor.

- Kosten van levering en aan te leggen infra na socialisatie (dus wat betaalt welk soort huishouden aan gemeenschappelijke bijdragen)

Antwoord: Deze kosten zijn onderdeel van de bovenstaande indicator van energiekosten per huishouden en nemen we daarin dus integraal mee. Dat gebeurt alleen niet specifiek op type huishouden. De kosten van netbeheer per huishoudelijke aansluiting zijn wel beschikbaar, maar nu geen onderdeel van de monitor. We kunnen die eventueel toevoegen op basis van de tarieven van Stedin.

Haalbaarheid

Woningeigenaren die niet zomaar mee kunnen doen aan de energietransitie, omdat zij geen (toegang tot) financiële middelen hebben om een eigen woning te verduurzamen. Ongeacht een eventuele motivatie daartoe. De grote van de doelgroep is afhankelijk van het investeringsbedrag.

Recent hebben we een onderzoek gedaan naar haalbaarheid en betaalbaarheid en op grond daarvan is een plan van aanpak voor een inclusieve energietransitie ontwikkeld. Tijdens de stateninformatiesessie van 7 oktober is de cie. hierover geïnformeerd. Haalbaarheid en betaalbaarheid zullen we periodiek monitoren zodat we zicht krijgen op de ontwikkeling en aanvullende instrumenten kunnen ontwikkelen die haalbaarheid en betaalbaarheid verbeteren.

Mobiliteit

- hoeveelheid SDE en andere subsidies als percentage van de hele investeringen

Antwoord: Wij hebben geen inzicht in de totale omvang van de (veelal private) investeringen, het is vaak ook onduidelijk wat wel en niet tot de gehele investering gerekend kan worden. Toegekende SDE subsidie is wel inzichtelijk en kan opgenomen worden in de monitor.

- Bij brandstof mist waterstof (p22)

Antwoord: Bij de provincie wordt het gebruik van waterstof voor mobiliteit voornamelijk bestuurd vanuit het domein mobiliteit en de rapportage vindt vanuit dat domein plaats. Waterstof voor de gebouwde omgeving bevindt zich nog in een vroege fase van het innovatie proces en is daarom in ons programma onderdeel van het projectenoverzicht innovatie.

- Publieke laadinfra: is dit gemeentelijk of provinciaal, en wat monitoren we als provincie, wat van ons is of ook gemeentelijke zaken?

Antwoord: De provincie heeft zelf niet heel veel mogelijkheden voor het plaatsen van laadinfra, slechts enkele P&R-plaatsen, dus we moeten het hebben van gemeentelijke laadinfra. Wij monitoren of het

aantal geplaatste laadpalen past ten opzichte van het aantal verkochte elektrische auto's. Wij ondersteunen gemeenten bij het ontwikkelen van plannen voor gemeentelijke laadinfrastructuur en maken het doormiddel van de samenwerking in de metropoolregio Amsterdam (MRA-E), makkelijk en betaalbaar om laadinfrastructuur aan te leggen.

*-Aantal aanbestedingen door de provincie van elektrische (snel)laden/waterstofstations
Antwoord: Wij besteden zelf geen elektrische laadpalen aan, dat heeft het MRA-E namens ons gedaan én daarnaast doen gemeenten (zoals Utrecht, Amersfoort enz.) dit zelf. Ontwikkeling van waterstofstations is onderdeel van de innovatieprojecten.*

- En ik mis nog de koppeling van de sheets met elkaar. Ik zou graag zien dat je per product kunt zien in welk project dat wordt opgewekt, of in welk programma en wat het effect dan is op het geheel.

Antwoord:

- 1. Vanuit de programmamonitor brengen we de bijdrage van de provincie in beeld aan de projecten in de provincie.*
- 2. Vanuit de projectenmonitor ontstaat inzicht in de ontwikkeling van duurzame opwek per project en de hoeveelheid duurzame energie die wordt opgewekt. Het totaal van de projecten telt op tot de totale hoeveelheid duurzame energie in productie en in ontwikkeling.*
- 3. Die sluit dan weer aan op de totale hoeveelheid duurzaam opgewekte energie in Utrecht die in de programmamonitor wordt gerapporteerd.*

- Tot slot vroeg ik in de sessie ook al naar hoe je mobiliteit meerekent nu er zoveel auto's door Utrecht HEEN rijden zonder te stoppen. Dus welke emissievrije auto's rekenen we tot de provincie en welk effect neem je mee.

Antwoord: In het onderzoek is gerekend met een gemiddelde verschuiving naar elektrisch vervoer voor de doorrekening van de provincie Utrecht. Daarbij is dus niet gerekend met de hoeveelheid elektrische auto's die geregistreerd zijn in de provincie Utrecht maar met de ontwikkeling van het gemiddelde percentage elektrisch vervoer in Nederland.

Vriendelijke groet,

Roelof Mulder